Ινστιτούτο του Φροϋδικού Πεδίου

Κέντρο Ψυχαναλυτικών Ερευνών της Αθήνας

ΛΑΚΑΝΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Διδάσκουν: Δ. Βεργέτης, Ντ. Περτέση, Βλ. Σκολίδης

Γ. Φουντουλάκη, Μ. Φραγκιαδάκη

Συμμετέχουν: Ντ. Αβδελίδη, Δ. Ανδροπούλου, Ν. Κατσογιάννη,

Θ. Ξαφένιας, Χ. Ράπτης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2026-27

Διεύθυνση: Ρεθύμνου 5, 1ος όροφος

(Μετρό Βικτωρία, πλησίον Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου)

Πληροφορίες: info@centrerepsy.gr

Ιστοσελίδα του Κέντρου : www.centrerepsy.gr

Facebook : Κέντρο Ψυχαναλυτικών Ερευνών

«…Λέγοντας ότι το καθεστώς του ασυνειδήτου είναι ηθικό, λέμε για την ακρίβεια πως σχετίζεται με την επιθυμία, και πρωτίστως με την επιθυμία του αναλυτή που προσπαθεί να εμπνεύσει τον αναλυόμενο να πάρει τη σκυτάλη αυτής της επιθυμίας».

Ζακ-Αλέν Μιλέρ

«Διαβάζοντας ένα σύμπτωμα»

Η ψυχανάλυση, ένα από τα αδύνατα επαγγέλματα, όπως έλεγε ο Φρόυντ, γνώρισε νέα άνθιση και ευρύτερη εξάπλωση χάρη στην ανανεωτική επίδραση της διδασκαλίας του Λακάν. Κατά τη διάρκεια πολλών ετών, από το 1953 έως το 1979, τα Σεμινάριά του διαμόρφωσαν γενιές ψυχαναλυτών, ψυχιάτρων, ψυχολόγων, φιλοσόφων, παιδαγωγών, κτλ. Η προσφορά του Γάλλου ψυχαναλυτή είναι πλέον χαραγμένη για πάντα δίπλα σε εκείνη του ιδρυτή της ψυχανάλυσης, *κτήμα ες αεί.*

Το πρόγραμμα του Κέντρου Ψυχαναλυτικών Ερευνών εμπνέεται από το έργο της Section clinique, της κλινικής διδασκαλίας η οποία ξεκίνησε τη δεκαετία του ’70 στο Τμήμα Ψυχανάλυσης που ίδρυσε ο Ζακ Λακάν στο Πανεπιστήμιο Παρίσι VIII. Επίσης, παρακολουθεί στενά τη διδακτική δραστηριότητα που ανέπτυξε ο Ζακ-Αλέν Μιλέρ, κύριος σχολιαστής του λακανικού προσανατολισμού και διευθυντής του εν λόγω Τμήματος. Εντάσσεται, γενικότερα, στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που στεγάζονται στο «Φροϋδικό Πεδίο».

Το πρόγραμμα ψυχαναλυτικής εκπαίδευσης περιλαμβάνει θεωρητική και κλινική διδασκαλία. Τα θεωρητικά σεμινάρια αναφέρονται στη φροϋδική παρακαταθήκη, αλλά κυρίως αναπτύσσουν τις διάφορες εννοιολογικές κατηγορίες και αρθρώσεις που συγκροτούν τον λακανικό προσανατολισμό. Η κλινική διδασκαλία φέρνει σε επαφή τους σπουδαστές με το πραγματικό της πρακτικής, εξοικειώνοντάς τους με κλινικές περιπτώσεις από τη νοσοκομειακή ή την ιδιωτική πρακτική και βοηθώντας τους να αναγνωρίζουν την υποκειμενική λογική της κάθε περίπτωσης, δηλαδή τον ιδιαίτερο τρόπο συνάρθρωσης του συμβολικού, του πραγματικού και του φαντασιακού. Η συμμετοχή στην Κλινική Ομάδα και οι κλινικές παρουσιάσεις ασθενών επιτρέπουν στους νέους κλινικούς που έχουν εγκαθιδρυμένη σχέση με τη λακανική ψυχανάλυση να συνομιλήσουν για ζητήματα που αφορούν την καθοδήγηση της θεραπείας.

Σ Ε Μ Ι Ν Α Ρ Ι Α

Α) ΘΕΜΑ: Η κλινική σήμερα

Υπεύθυνη: Ντόσια Αβδελίδη

Η κλινική αλλάζει. Δεν είναι μια επιθυμία, είναι ένα γεγονός, μας λέει ο Ζακ-Αλέν Μιλέρ ήδη από το 2012. Αυτή η αλλαγή δημιουργεί την αίσθηση του νέου και την επείγουσα ανάγκη μιας επικαιροποίησης. Όταν ο λόγος του κυρίου αλλάζει, όπως επισημαίνει η Μαρί-Ελέν Μπρους, αλλάζει και το σύμπτωμα που τον συμπληρώνει: «Καθώς ο λόγος του κυρίου αλλάζει με την ροή της ιστορίας –πράγμα που είναι ένας άλλος τρόπος να πούμε ότι ο κοινωνικός δεσμός αλλάζει–, ο κόσμος που μας μιλάει και για τον οποίο μιλάμε αλλάζει επίσης. Οι μεγάλοι δρόμοι του συμβολικού αλλάζουν. Κατά συνέπεια, τα συμπτώματα που κατά κάποιο τρόπο συμπληρώνουν τον λόγο, τα συμπτώματα που αναδεικνύουν την ισχύ αυτού που ονομάζουμε απόλαυση, αντίστοιχα με κάθε λόγο, αλλάζουν επίσης».

Από αυτή τη διαπίστωση προκύπτει ένα πραγματιστικό ζήτημα. Πώς η ψυχαναλυτική πρακτική προσαρμόζεται σε αυτή την αλλαγή; Τι τροποποιείται στην ψυχαναλυτική εμπειρία και συνεπώς στη θέση και στην πράξη του αναλυτή;

Για να προσεγγίσουμε μια πιθανή απάντηση δεν θα ανατρέξουμε στη θεωρία αλλά στην ίδια την ψυχαναλυτική πρακτική. Με οδοδείκτη πέντε κλινικές περιπτώσεις, οι οποίες αναδεικνύουν υποκειμενικότητες και συμπτωματολογίες που προβληματίζουν τον κλινικό, θα σχολιάσουμε ζητήματα που αφορούν τον ενικό τρόπο που απαντά ένα υποκείμενο στη συνάντηση με το πραγματικό, τις άμυνες και τις λύσεις που επιστρατεύει καθώς και το καθεστώς τους. Θα σταθούμε σε κομβικά σημεία της ιστορίας ή της πορείας της θεραπείας που αποδείχτηκαν αποφασιστικά για την κατασκευή της περίπτωσης, ώστε να μπορέσουμε να παραμείνουμε στο ύψος των εξελίξεων.

Έναρξη: Πέμπτη 12 Νοεμβρίου, 20.30-22.00. Επόμενες ημερομηνίες: 10 Δεκεμβρίου, 21 Ιανουαρίου, 11 Φεβρουαρίου, 11 Μαρτίου. Δεν θα υπάρχει δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης.

Β΄) ΘΕΜΑ: Οι διαταραχές της διάθεσης

Υπεύθυνη: Δέσποινα Ανδροπούλου

Για τους κλασικούς ψυχιάτρους του 19ου αιώνα, οι διαταραχές της διάθεσης ήταν ζήτημα αποδιοργάνωσης των τριών ψυχικών σφαιρών –νόηση, διάθεση, βούληση–, (Κρέπελιν) και υπέκρυπταν ένα παραλήρημα (Κλεραμπό). Για τη σύγχρονη ψυχιατρική νοσογραφία, ο διαχωρισμός μεταξύ διπολικών και καταθλιπτικών διαταραχών απορρέει από την παρατήρηση και την εκτίμηση της συμπεριφοράς, και πιο συγκεκριμένα την αλλαγή των επιπέδων ενέργειας, με τα αίτια της αλλαγής αυτής να αποδίδονται σε σύγχρονα νευροβιολογικά, γενετικά και κλινικά δεδομένα. Πρόκειται για μια επιφανειακή προσέγγιση που διαγράφει κάθε έννοια ψυχικής αιτιότητας.

Στην ψυχαναλυτική κλινική, η μανία, η μελαγχολία και η κατάθλιψη ως μορφές της διάθεσης δεν αποτελούν διαταραχές, αλλά υποδεικνύουν μια αταξία στον τρόπο που βιώνει το

υποκείμενο το αίσθημα της ζωής. Για τον Φρόιντ, η μελέτη της μελαγχολίας και της μανίας σχετίζεται με την θέση του υποκειμένου απέναντι στην απώλεια του αντικειμένου, ενώ για τον Λακάν, η κατάθλιψη δεν αποτελεί μια ψυχική διάθεση αλλά, μεταξύ άλλων, ένα ηθικό παράπτωμα και η μανία μια αποδιοργάνωση της απόλαυσης που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη γλώσσα.

Έναρξη: Τρίτη 3 Νοεμβρίου, ώρα 20.30-22.00. Επόμενη συνάντηση: 15 Δεκεμβρίου. Οι άλλες ημερομηνίες θα ανακοινωθούν αργότερα. Παρέχεται η δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης αποκλειστικά για τους διαμένοντες στην επαρχία.

Γ΄) ΘΕΜΑ: Ονειροπόληση, όνειρο, αφύπνιση στην ψυχανάλυση

Υπεύθυνη: Μαρίνα Φραγκιαδάκη

Η ψυχανάλυση είναι μια κατεξοχήν διαδικασία του λόγου που επιχειρεί να περιχαρακώσει το πραγματικό. Ο αναλυόμενος διηγείται ιστορίες, οι περισσότερες επώδυνες, αλλά έχει συχνά και μοναχικές ονειροπολήσεις. Ο Φρόιντ τις είχε ονομάσει «ημερήσια όνειρα» με συνειδητό χαρακτήρα, αλλά που έχουν, όπως και τα όνειρα, μια λειτουργία ικανοποίησης της επιθυμίας. Πρόκειται για ιστορίες συνειδητές που προκαλούν μια απόλαυση στο υποκείμενο. Όπως σημειώνει ο Ερίκ Ζουλιανί, στο προπαρασκευαστικό κείμενο για το επόμενο συνέδριο της Νέας Λακανικής Σχολής με θέμα «Φαντασιωσικά σενάρια», ο αναλυόμενος μιλάει πολύ πιο εύκολα για το σύμπτωμά του παρά για τις φαντασιώσεις του.

Πώς ακούει ο αναλυτής αυτές τις ιστορίες; Επενδυμένες από το φαντασιακό, εμπεριέχουν σημαίνοντα στοιχεία τα οποία ο Λακάν μας προσκαλεί να λογικοποιήσουμε αναδεικνύοντας τη συμβολική σημασία τους. Πώς συνδέονται με τη φαντασίωση; Λειτουργούν σαν πέπλο ή σαν άνοιγμα ως προς τη φαντασίωση και ειδικότερα τη θεμελιακή φαντασίωση; Πώς μπορεί να απομονωθεί το ενορμητικό απολαυσιακό αντικείμενο μέσα στη φαντασμαγορία των ονειροπολήσεων σε μια ψυχαναλυτική διαδικασία που κατευθύνεται από το πραγματικό;

Ο Λακάν υπογραμμίζει ότι δεν ξυπνάμε παρά για να συνεχίσουμε να κοιμόμαστε και ότι η μόνη πραγματική αφύπνιση είναι ο θάνατος. Η επιθυμία του αναλυτή εμπεριέχει και την επιθυμία αφύπνισης. Αλλά ο αναλυτής μέσα από τη δική του ψυχαναλυτική πορεία και την εκπαίδευσή του, καλείται να παραμένει και *αφελής ως προς το πραγματικό* (dupe du réel).

Στο φετινό σεμινάριο θα μελετήσουμε αποσπάσματα από θεμελιακά κείμενα των Ζίγκμουντ Φρόιντ, Ζακ Λακάν, Ζακ-Αλέν Μιλέρ καθώς και από το προπαρασκευαστικό κείμενο, για το επόμενο συνέδριο της Νέας Λακανικής Σχολής, του Ερίκ Ζουλιανί, προέδρου της ΝΛΣ. Μία μοναδική κλινική μαρτυρία που θα μελετήσουμε είναι αυτή της Άννας Φρόιντ, η οποία έγραψε για τις «ωραίες ιστορίες» που φανταζόταν και επιχείρησε την ερμηνεία τους. Είναι άκρως διδακτική, ειδικά αφού ξέρουμε ότι η μικρή Άννα ήταν μία από τις περιπτώσεις που ο Φρόιντ αναφέρει στο θεμελιακό για τη φαντασίωση κείμενό του, «Χτυπούν ένα παιδί».

Έναρξη: Δευτέρα 23 Νοεμβρίου 2026, ώρα 21.00. Επόμενες συναντήσεις: 7 Δεκεμβρίου, 18 Ιανουαρίου, 1 και 15 Φεβρουαρίου. Παρέχεται η δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης αποκλειστικά για τους διαμένοντες στην επαρχία.

Δ΄) ΘΕΜΑ: Κομβικά σημεία φαντασίωσης και συμπτώματος: τρεις κλινικές περιπτώσεις

Υπεύθυνη: Ντόρα Περτέση

Ποια είναι τα κομβικά σημεία της φαντασίωσης και του συμπτώματος; Ένα πρώτο είναι το εξής: Κάθε φορά που ένα ηγεμονικό σημαίνον, ένα σημαίνον που συνδέεται με την συμπτωματολογία του υποκειμένου, ένα σημαίνον με το οποίο ταυτίζεται το υποκείμενο αγγίζεται μέσω της ψυχαναλυτικής πράξης, δηλαδή μέσω της ερμηνείας, τότε αναδύεται το άγχος υπό μορφή φαντασίωσης, ώστε το υποκείμενο να συνδέεται κατά κάποιον τρόπο με τον Άλλο. Υπάρχουν και άλλα… Μέσα από τρείς κλινικές περιπτώσεις θα προσπαθήσουμε να αγγίξουμε αυτά τα επίμαχα σημεία, σημεία *κατεύθυνσης μιας θεραπείας*.

Η περίπτωση της Χάνα και η απόπειρα αυτοκτονικής διάπραξης. Ποιο αντικείμενο της φαντασίωσης, μη αναδεικνυόμενο στην πρώτη της ανάλυση, αλλά επεξεργαζόμενο στην δεύτερη, επιτρέπει στο υποκείμενο να λάβει διαφορετική θέση ως προς τα συμπτώματά του και την φαντασίωσή του; *Η περίπτωση της Στέβης* και το άφατο αντικείμενο. Τι είναι αυτό που εκείνη είδε κοιτώντας τον εαυτό της στον καθρέφτη; Ποια η σχέση αυτού του αντικειμένου με τη συμπεριφορά, το τραυματικό στοιχείο και τη συμπτωματολογία του υποκειμένου; Τι συνθωμικές λύσεις επινόησε; *Η περίπτωση του Νικόλα* και η σταδιακή ανάδυση της φαντασίωσής του: «Βλέπω τον κόσμο μέσα από τα μάτια της – *υπομένοντας*». Πώς το αντικείμενο *α μικρό*, το βλέμμα, εμφανίζεται εξαφανίζοντας το υποκείμενο; Ποιος ο ρόλος του πατέρα στο τραύμα, στις χρόνιες αναστολές του υποκειμένου και στη φαντασίωσή του;

Το Σεμινάριο δεν είναι εισαγωγικό, αλλά αποτείνεται σε κλινικούς με πείρα ή σε άτομα με γνώση του λακανικού και φροϋδικού corpus.

Έναρξη: Τετάρτη 4 Νοεμβρίου, ώρα 21.00-22.30. Επόμενες συναντήσεις: 18 Νοεμβρίου, 2 Δεκεμβρίου 2026. Παρέχεται η δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης αποκλειστικά για τους διαμένοντες στην επαρχία.

Δ΄) ΘΕΜΑ: Η ψυχανάλυση αντιμέτωπη με παιδιά και εφήβους

Υπεύθυνοι: Μαρίνα Φραγκιαδάκη, Βλάσης Σκολίδης

Πρόκειται για σεμινάριο που επικεντρώνεται στην κλινική προσέγγιση και τη θεωρητική τεκμηρίωση περιπτώσεων παιδιών και εφήβων, με γνώμονα τη διδασκαλία του Φρόιντ και του Λακάν. Το ετήσιο πρόγραμμα, ανοιχτό σε όλους, περιλαμβάνει πέντε συναντήσεις με ισάριθμες παρουσιάσεις κλινικών περιπτώσεων, οι οποίες αποτελούν την αφορμή για διατύπωση ερωτημάτων και συζήτηση του θεωρητικού γνώμονα για την καθοδήγηση της θεραπείας.

Οι συνάδελφοι που ασκούν κλινική πρακτική (είτε ιδιωτικά είτε στο πλαίσιο κάποιας δομής), οι τελειόφοιτοι ψυχολογίας ή ιατρικής, καθώς και όσοι απόφοιτοι άλλων κλάδων έχουν παρακολουθήσει το πρόγραμμα του ΚΨΕ επί τουλάχιστον τρία χρόνια, έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στον «Κλινικό Πυρήνα» του σεμιναρίου. Τα μέλη του Κλινικού Πυρήνα λαμβάνουν εκ των προτέρων τα κείμενα των παρουσιάσεων και έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια παρέμβασης και σχολιασμού. Αρκεί να στείλουν το σχετικό αίτημα μαζί με ένα σύντομο βιογραφικό στους δύο υπεύθυνους του Σεμιναρίου πριν από τις 20 Νοεμβρίου. Όσοι ανήκουν

ήδη στον Κλινικό Πυρήνα από προηγούμενες χρονιές δεν χρειάζεται να ξανακάνουν αίτηση συμμετοχής.

Έναρξη: Δευτέρα 14 Δεκεμβρίου, ώρα 20.30-23.00. Επόμενες συναντήσεις: 11 Ιανουαρίου, 8 Φεβρουαρίου, 8 Μαρτίου, 12 Απριλίου (πρόκειται πάντοτε για τη 2η Δευτέρα του μήνα). Παρέχεται η δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης αποκλειστικά για τους διαμένοντες στην επαρχία.

ΣΤ΄) ΘΕΜΑ: «Να τα πει κανείς όλα;»

Υπεύθυνος: Θάνος Ξαφένιας

«Να τα πει κανείς όλα». Να το κάνει ο αναλυόμενος μέσα σε μία συνεδρία, να το κάνει μέσα σε μία θεραπεία. Η συμμόρφωση με την μοναδική απαίτηση του αναλυτή, «πείτε ό,τι περνάει από το μυαλό σας όσο άσχετο και αν σας φαίνεται», η διακοπή της συνεδρίας, το τέλος της ίδιας της θεραπείας, ιδού μερικές περιπτώσεις όπου το «να τα πει κανείς όλα» βρίσκεται στο προσκήνιο. Αυτό το «όλα» είναι δομικά εφικτό; Τί ανθίσταται σε αυτό το «όλα»; Ποιες είναι οι εκφάνσεις του στην κλινική πρακτική; Οι φετινές συναντήσεις, λοιπόν, θα κινηθούν γύρω από την προβληματική του συνεδρίου PIPOL 13 (Βρυξέλλες, 10&11 Ιουλίου 2027).

Έναρξη: 19 Μαρτίου 2027, ώρα 20.30-22.00. Επόμενες συναντήσεις: 9 Απριλίου και 21 Μαΐου. Παρέχεται η δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης αποκλειστικά για τους διαμένοντες στην επαρχία, οι οποίοι θα λαμβάνουν τον σύνδεσμο του Zoom το πρωί της ίδιας ημέρας.

ΣΤ΄) ΘΕΜΑ: Υποκείμενο και σεξουαλικότητα: μια τραυματική συνάντηση

Υπεύθυνη: Νατάσα Κατσογιάννη

«Η κεντρική κακή συνάντηση εντοπίζεται στο επίπεδο του σεξουαλικού», υπογραμμίζει ο Λακάν στο 11ο Σεμινάριο, *Οι τέσσερεις θεμελιακές έννοιες της ψυχανάλυσης*, καταδεικνύοντας πως η συνάντηση με τη σεξουαλική απόλαυση συνιστά τραύμα για κάθε *ομιλ-όν*.

Η ίδια η ψυχαναλυτική γνώση, η ανακάλυψη του ασυνειδήτου, προέκυψε μέσα από μια κλινική της κακής συνάντησης με τη σεξουαλικότητα, την κλινική της υστερίας, την οποία ο Φρόιντ επιχείρησε να εξηγήσει μέσα από τη θεωρία της αποπλάνησης κατά την παιδική ηλικία. Πολύ γρήγορα ωστόσο αμφισβήτησε την ίδια του τη θεωρία, μετατοπίζοντας το ενδιαφέρον του από την ιστορική στην ψυχική πραγματικότητα του τραυματικού γεγονότος. Σε αυτή την προοπτική, επεξεργάστηκε τη θεωρία της φαντασίωσης ως απόπειρας υποκειμενικής εγγραφής της συνάντησης με το πραγματικό του ενορμητικού σώματος και το αίνιγμα της επιθυμίας του Άλλου.

Στην ύστερη διδασκαλία του, ο Λακάν μας δίδαξε ότι δεν υπάρχει αρμονική σχέση του υποκειμένου με τη σεξουαλικότητα, αλλά ότι κάθε συνάντηση με τη σεξουαλικότητα αποδεικνύεται τραυματική στον βαθμό που συνίσταται στην εισβολή μιας πλεονάζουσας απόλαυσης που δημιουργεί οπή μέσα στο συμβολικό. Εξού και το γνωστό λογοπαίγνιό του

σχετικά με το τραύμα ως πληγή εκτός νοήματος, ως tr*ou*matisme (trou=οπή). Πράγματι, για τον ύστερο Λακάν, η διάφυλη σχέση δεν υφίσταται, κάθε υποκείμενο σχετίζεται με την απόλαυση του προσίδιου σώματος, με μια μη διαλεκτικοποιήσιμη απολαυσιακή ενικότητα, απόρροια της χαρακιάς της γλώσσας πάνω στο σώμα.

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε τι αποτελεί τον τραυματικό πυρήνα της σεξουαλικότητας μέσα από τις έννοιες της απόλαυσης, της φαντασίωσης, της τύχης, του πραγματικού, του αντικειμένου *α*, της ανυπαρξίας της διάφυλης σχέσης και της ύπαρξης του Ενός (Y a d'l'Un). Παράλληλα, μέσα από την παρουσίαση σύντομων κλινικών περιπτώσεων, θα αναδείξουμε τον ενικό χαρακτήρα των απαντήσεων του υποκειμένου απέναντι στην τραυματική συνάντηση με τη σεξουαλικότητα, στην υστερία, την ιδεοψυχαναγκαστική νεύρωση και την ψύχωση.

Έναρξη: Δευτέρα 1 Μαρτίου 2027, ώρα 21.00-22.30. Επόμενες συναντήσεις: 22 Μαρτίου, 5 Απρίλιου και 19 Απριλίου. Παρέχεται η δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης για τους διαμένοντες στην επαρχία.

Ζ΄) ΘΕΜΑ: Από το σύμπτωμα στο σύνθωμα. Εισαγωγή στον ύστερο Λακάν

Υπεύθυνος: Δημήτρις Βεργέτης

Το 23ο Σεμινάριο «είναι ένα σεμινάριο διαφορετικό από τα άλλα», λέει ο Ζ.-Α. Μιλλέρ. Στη γαλλική γλώσσα symptôme και sinthome δεν είναι δύο λέξεις, αλλά μία λέξη σε δύο σχεδόν ομόηχες και σημασιακά ταυτόσημες εκδοχές. (Ανατρέξτε στο *Ετυμολογικό Λεξικό Bloch και von Wartburg*… εκεί θα διαβάσετε ότι η λέξη «symptôme» γράφτηκε αρχικά «sinthome» [Ζ.Λ]). Ο Λακάν ανατρέχει όμως στην αρχαία γραφή με σκοπό να δημιουργήσει ένα πρωτόγνωρο εννοιολογικό δίπολο αντιτιθέμενων όρων, σηματοδοτώντας με υπόρρητο τρόπο την πιο βαθιά τομή στην εξέλιξή της διδασκαλίας του. Σχηματικά, το σύμπτωμα παραπέμπει στον κλασικό και μεταγενέστερο Λακάν. Το σύνθωμα είναι το επίκτητο όνομα του τελευταίου Λακάν. Το ομότιτλο 23ο σεμινάριο εμπεριέχει την θεωρητική και κλινική διαθήκη του. Είναι η Καινή Διαθήκη της ψυχανάλυσης, αντιδιαστελλόμενη με την Παλαιά Διαθήκη της προγενέστερης διδασκαλίας του. Με αυτούς τους όρους μάς προτείνει ο Ζ.-Α. Μιλλέρ να το διαβάσουμε και θα το προσεγγίσουμε, ακολουθώντας το νήμα που μας προσφέρει.

Πιο συγκεκριμένα, θα εξετάσουμε λεπτομερώς σε τι διαφέρει το σύνθωμα από το σύμπτωμα. Η διαφορά τους διακλαδώνεται σε δύο διακριτά κατάστιχα, τα οποία περιλαμβάνουν ούτε λίγο ούτε πολύ το σύνολο σχεδόν των θεμελιωδών ψυχαναλυτικών όρων. Καταρχάς το σύνθωμα θέτει υπό αίρεση όλους τους διαδοχικούς προγενέστερους πυλώνες του καθεστώτος της απόλαυσης: την κένωση του σώματος από την απόλαυση και την εξ-ιστάμενη ως προς αυτό τοπική της, το αντικείμενο *μικρό α*, τη φαντασίωση, την απόλαυση ως jouis-sens (απολαμβανόμενο νόημα). Το σύνθωμα, διευκρινίζει ο Ζ.-Α. Μιλλέρ, «είναι μια έννοια η οποία επινοήθηκε για ένα υποκείμενο αποσυμβεβλημένο (désabonné) από το ασυνείδητο», τον Τζόυς συγκεκριμένα. Ωστόσο, προσθέτει, «σύνθωμα υπάρχει στον καθένα». Συνάγεται ότι το σύνθωμα είναι για κάθε υποκείμενο ένα σημείο απεγγραφής από το ασυνείδητο και τους τελεστές τους –τη φαλλική σημασία, το όνομα του πατρός, το κύριο σημαίνον S_1, το S_2 της γνώσης κτλ.–, χωρίς αυτό να το καθιστά ψυχωτικό. Αποσυμβεβλημένο από τον κλασικό αστερισμό όρων, το σύνθωμα συμβάλλεται με τους νεότευκτους όρους *ομιλ-όν* (parlêtre),

σωματοσυμβάν, *ηδειόγλωσσα* (lalangue), καταλαμβάνοντας το επίκεντρο αυτού του τριγώνου, τη λογική του οποίου θα ανασυνθέσουμε. Με μια φράση: το σύνθωμα είναι ηδειογλωσσικό σωματοσυμβάν ενός ομιλ-όντος αποσυμβεβλημένου από το ασυνείδητο. Τέλος, θα δείξουμε ότι το σύνθωμα ως έννοια δεν είναι ένα αλλά δύο! Έκαστο με διαφορετική εννοιακή στοιχειοθέτηση.

Το σεμινάριο θα διεξαχθεί το δεύτερο εξάμηνο, σε ημερομηνίες που θα ανακοινωθούν αργότερα. Δεν θα υπάρχει δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης.

Η΄) ΘΕΜΑ: Η θεσμική συγκρότηση του λακανικού προσανατολισμού

Υπεύθυνος: Βλάσης Σκολίδης

Ποια προβλήματα συνάντησε ο Ζίγκμουντ Φρόιντ όταν επιχείρησε να οργανώνει το ψυχαναλυτικό κίνημα; Τι αντιθέσεις ταλάνισαν τη Διεθνή Ψυχαναλυτική Ένωση; Τι οδήγησε στον εξοβελισμό του Ζακ Λακάν από τη Διεθνή; Ποια νέα θεσμικά ζητήματα κλήθηκε να διαχειριστεί η Σχολή του Λακάν; Πώς λειτουργεί η Νέα Λακανική Σχολή Ψυχανάλυσης και πώς συνδέεται με την ενιαία Σχολή (l'École Une) στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ένωσης Ψυχανάλυσης; Σε τι διαφέρουν και πώς σχετίζονται η Εταιρεία Βορρόμειος Κόμβος και το Κέντρο Ψυχαναλυτικών Ερευνών;

Αυτά και άλλα παρόμοια ερωτήματα θα προσπαθήσουμε να διαλευκάνουμε σε **δύο διαλέξεις που θα διεξαχθούν το δεύτερο εξάμηνο** της χρονιάς, σε ημερομηνίες που θα ανακοινωθούν αργότερα. Δεν θα υπάρχει δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης.

Θ΄) ΘΕΜΑ: Όψεις της φαντασίωσης

Υπεύθυνος : Χάρης Ράπτης

«Κάθε φορά που μιλάμε για φαντασίωση, δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε την πλευρά του σεναρίου ή της ιστορίας, που αποτελεί μια ουσιώδη διάστασή της», υποδείκνυε ο Λακάν κάνοντας λόγο για τη σημασία των σαδιστικών φαντασιωτικών σεναρίων στην ψυχική οικονομία του ιδεοψυχαναγκαστικού υποκειμένου (*Σεμινάριο πέμπτο. Τα μορφώματα του ασυνειδήτου*, παράδοση 21ης Μαΐου 1958). Έναν χρόνο πριν, αναλύοντας το βασικότερο φροϊδικό άρθρο για την έννοια της φαντασίωσης, έστρεφε την προσοχή των ακροατών του στο γεγονός ότι το ενδιαφέρον του Φρόιντ επικεντρώνεται «σε μια φράση», σε μια σημαίνουσα αλυσίδα – *Χτυπούν ένα παιδί* (*Σεμινάριο τέταρτο. Η σχέση αντικειμένου*, παράδοση 16ης Ιανουαρίου 1957).

Όπως επισημαίνει ο Ζακ-Αλέν Μιλέρ στο σημαντικό μάθημά του για το διώνυμο *σύμπτωμα/φαντασίωση* (1982-83), το φαντασιωτικό σενάριο, ή η φαντασιωτική φράση (με άλλα λόγια, «ένα φαντασιακό εμπλεκόμενο σε μια ορισμένη σημαίνουσα λειτουργία», σύμφωνα με τον λακανικό ορισμό της φαντασίωσης εκείνη την εποχή), απαντούν στην απουσία, εντός του Άλλου, ενός σημαίνοντος που θα έγραφε τη διάφυλη σχέση.

Η φαντασίωση προτείνει λοιπόν στο υποκείμενο μια απάντηση στο ερώτημα της επιθυμίας του και, ως εκ τούτου, συγκαλύπτει τον διχασμό του υποκειμένου και της επιθυμίας του. Συγκαλύπτει την ανυπαρξία της διάφυλης σχέσης με μια σχέση με το αντικείμενο *α*. Υπ' αυτή την έννοια, όπως υποστηρίζει ο Μιλέρ, η φαντασίωση είναι η απάρνηση της διάφυλης μη-σχέσης. Απαρνείται τη διάφυλη μη-σχέση σκηνοθετώντας μια σχέση με το αντικείμενο *α*, με το οποίο μπαίνουν στο παιχνίδι το σώμα και η υπεραπόλαυσή του (plus-de-jouir).

Στο εφετινό σεμινάριο, έχοντας ως βάση κείμενα αναφοράς των Φρόιντ, Λακάν και Μιλέρ, θα επιχειρήσουμε να φωτίσουμε θεωρητικές και κλινικές όψεις της λειτουργίας της φαντασίωσης, αυτής της «αυθόρμητης», «αυτενεργού θεραπείας του υποκειμένου», όπως την αποκαλεί ο Μιλέρ, η οποία (υπό όρους) καθιστά το υποκείμενο ικανό να αντέχει το πραγματικό.

Έναρξη: **Παρασκευή 29 Ιανουαρίου 2027, ώρα 20.30-22.15.** Επόμενες συναντήσεις: 12 Φεβρουαρίου και 26 Φεβρουαρίου. Δεν θα υπάρχει δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης.

Ε Ρ Γ Α Σ Τ Η Ρ Ι Α Μ Ε Λ Ε Τ Η Σ

Στην κατηγορία αυτή υπάγεται μια σειρά σεμιναρίων που απαιτεί έναν διαφορετικό, πιο συνεργατικό και εμπεριστατωμένο, τρόπο προσέγγισης ψυχαναλυτικών θεμάτων. Σε κάθε Εργαστήριο μελέτης συμμετέχουν το πολύ δεκαπέντε άτομα, που δεσμεύονται να παρακολουθήσουν όλες τις συναντήσεις και να υποβάλουν στο τέλος μικρή γραπτή εργασία.

Δικαίωμα εγγραφής παρέχεται σε όσους έχουν ήδη παρακολουθήσει επί ένα χρόνο τα σεμινάρια του ΚΨΕΑ, εκτός εάν έχουν επιβεβαιωμένη μεταβιβαστική σχέση προς τον λακανικό προσανατολισμό (ανάλυση, εποπτεία, καρτέλ). Ένας σπουδαστής δεν μπορεί να εγγραφεί σε περισσότερα από δύο Εργαστήρια. Ο κάθε ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει το αίτημά του και το βιογραφικό του, αποκλειστικά μέσω e-mail, στον εκάστοτε υπεύθυνο του Εργαστηρίου, στη δικαιοδοσία του οποίου ανήκει η τελική επιλογή. (Για να συμμετάσχει σε εργαστήριο, ο σπουδαστής πρέπει να έχει προηγουμένως εγγραφεί στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Κέντρου).

Οι αιτήσεις εγγραφής αρχίζουν από την ημέρα δημοσίευσης του προγράμματος μέχρι τις 20 Οκτωβρίου.

Α΄) ΘΕΜΑ: Κομβικά σημεία φαντασίωσης και συμπτώματος

Υπεύθυνη: Ντόρα Περτέση

Αιτήσεις εγγραφής μέχρι 30/10 μόνο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: pertesi@otenet.gr

Σύμπτωμα και φαντασίωση: ιδού δύο φροϋδικά και λακανικά σημαίνοντα που συνιστούν την *κατεύθυνση μιας θεραπείας*. Σ' έναν πρώτο χρόνο, το υποκείμενο, το *ομιλ-όν*,

προσέρχεται με το σύμπτωμά του και είναι λαλίστατο ως προς αυτό, αλλά για τη φαντασίωσή του ούτε λόγος. Σιωπή! Στην καλύτερη περίπτωση υπάρχει η αιδώς. Εντούτοις, στο τέλος της ψυχαναλυτικής του διαδρομής το υποκείμενο έχει κάποια γνώση για τη φαντασίωσή του, αυτή που το στηρίζει ενώπιον του πραγματικού.

Σύμπτωμα και φαντασίωση: Δύο τροπικότητες της απόλαυσης, αλλά και δύο διαφορετικής υφής πέπλα ενώπιον του πραγματικού. Το σημαίνον πέπλο του συμπτώματος και η ερμηνεία του οδηγούν στην ανάδυση της φαντασίωσης και στη λογική της, την μαθηματική, την σημαίνουσα, την γραμματική, την εκτός νοήματος.

Σύμπτωμα και φαντασίωση: Κάθε φορά που ένα ηγεμονικό σημαίνον, ένα σημαίνον που συνδέεται με την συμπτωματολογία του υποκειμένου, ένα σημαίνον με το οποίο ταυτίζεται το υποκείμενο αγγίζεται μέσω της ψυχαναλυτικής πράξης, μέσω δηλαδή της ερμηνείας, τότε αναδύεται η φαντασίωση, το άγχος ενώπιον της επιθυμίας του Άλλου, και έτσι το υποκείμενο συνδέεται κάπως με τον Άλλο.

Σύμπτωμα και φαντασίωση: Τα εν λόγω, όπως αναφέρει ο Ζ.-Α. Μιλλέρ στο Σεμινάριό του *Από το σύμπτωμα στην φαντασίωση και επιστροφή,* δύνανται να εγγραφούν μέσω της αλλοτρίωσης και του αποχωρισμού. Δηλαδή τον οστικό πυρήνα του συμπτώματος, που έχει να κάνει και με την φαντασίωση, μπορούμε να τον αδράξουμε μέσα από την αλλοτρίωση, η οποία μεταφράζει την εγγραφή του υποκειμένου στον τόπο του Άλλου, στον λόγο του Άλλου, στον βαθμό που η εν λόγω περιλαμβάνει πάντοτε όχι μόνον το νόημα, αλλά και το μη νόημα, δηλαδή η φαντασίωση τοποθετεί το υποκείμενο σε μια ταλάντωση από το μη νόημα στο νόημα. Άλλωστε, ας μην ξεχνούμε ότι η φαντασίωση είναι ένα ίζημα, εκείνο που από το σημαίνον παγιώνεται εκ του συμπτώματος μέσω της ερμηνείας.

Προσοχή: Η εγγραφή στο Εργαστήριο προϋποθέτει την παρακολούθηση του Σεμιναρίου με τίτλο *Κομβικά σημεία φαντασίωσης και συμπτώματος*: *τρεις κλινικές περιπτώσεις*. Όσοι και όσες παρακολουθήσουν το Εργαστήριο καλούνται με το πέρας αυτού να γράψουν ένα άρθρο που, κατ' επιλογή, θα δημοσιευτεί στο περιοδικό *Τετρ-α-δια.*

Έναρξη: Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου. Ώρα 21.00-22.30. Επόμενες ημερομηνίες**:** 14 και 28 Ιανουαρίου, 10 και 24 Φεβρουαρίου 2027. Παρέχεται η δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης για τους διαμένοντες στην επαρχία.

Β΄) ΘΕΜΑ: Η βορρόμεια κλινική στον ύστερο Λακάν. Ο Τζόυς με τον Μίσιμα

Υπεύθυνος: Δημήτρις Βεργέτης

Αιτήσεις εγγραφής μέχρι 30/10 μόνο στην ηλεκτρονική διεύθυνση vergedim@gmail.com

Στον κλασικό Λακάν, η κλινική της απόλαυσης τοποθετείτο στο πλαίσιο συγκρότησης του υποκειμένου στο πεδίο του Άλλου, κατά τρόπο αντινομικό. Στο υποκείμενο του ασυνειδήτου που προκύπτει από τη λογική του σημαίνοντος, ο Λακάν επεδίωξε να εισαγάγει την απόλαυση με βάση την ετερογένειά της ως προς το σημαίνον και την ετεροτοπία της ως προς τον Άλλο, ως «έρημο απόλαυσης», όπως τον χαρακτήριζε. Προς τούτο επεξεργάστηκε μια πολλαπλότητα από φορείς εγγραφής της απόλαυσης στη δομή του υποκειμένου: το σύμπτωμα ως μερική ικανοποίηση μιας απωθημένης τάσης, τη λειτουργία του κυκλώματος της ενόρμησης γύρω από το αντικείμενο *α* ως συμπυκνωτή απόλαυσης, τη φαντασίωση ως σχήμα

άρθρωσής του με το υποκείμενο. Όπως έχει επισημάνει ο Ζ.-Α. Μιλλέρ, η απόλαυση που διακινείται από αυτούς τους φορείς έχει ως κοινό παρονομαστή ότι τροποδοτείται ως jouis-sens, *απολαμβανόμενο νόημα*. Πρόκειται για απόλαυση σε όσμωση με το νόημα και υπό την εξάρτησή του.

Υπό το σοκ της συνάντησης με το έργο του Τζόυς, ο Λακάν θα προβεί σε μια ριζική τομή, η οποία θα επιφέρει την ανασύνταξη της ψυχανάλυσης γύρω από τις αλληλέγγυες έννοιες του βορρόμειου κόμβου και του συνθώματος. Ο Άλλος και οι κλασικές έννοιες που συνέπρατταν με αυτόν αντικαθίστανται από το RSI, στις βορρόμειες παραλλαγές του: RSI/A. Σε αντίθεση με το σύμπτωμα, το σύνθωμα προσδιορίζεται όχι ως παρτενέρ του υποκειμένου, αλλά ως παρτενέρ του *ομιλ-όντος* (parlêtre), πυρήνας του οποίου δεν είναι το ασυνείδητο αλλά το σώμα και η απόλαυσή του, η οποία δεν ορίζεται πλέον ως jouis-sens αλλά ως *σωματοσυμβάν* «εκτός νοήματος». Όπως διευκρινίζει ο Ζ.-Α. Μιλλέρ, «το σύνθωμα ενός ομιλ-όντος είναι σωματοσυμβάν, ανάδυση απόλαυσης». Αυτές οι τομές φέρνουν στο προσκήνιο αυτό που ο Λακάν προάγει με έμφαση ως «ένα υποκείμενο αποσυμβεβλημένο από το ασυνείδητο». Ο Λακάν το αποδεικνύει με ενάργεια για τον Τζόυς, τον οποίο ο Ζ.-Α. Μιλλέρ αποκαλεί εύστοχα *γραπτ-όν*, κατά το ομιλ-όν. Παράλληλα ο Λακάν αναδεικνύει ότι το σύνθωμα του Τζόυς τού επιτρέπει να αντισταθμίσει τη διαρροή του σώματος από τη βορρόμεια συνδεσμολογία του – θα δούμε το σχετικό σχόλιο του Λακάν.

Αντίστοιχα φαινόμενα έχουμε στην περίπτωση του Μίσιμα, ένα κατ' εξοχήν *γραπτ-όν*. Η δεύτερη αυτοβιογραφία του αποτελεί ανεκτίμητο κλινικό ντοκουμέντο, καθότι εκθέτει με μοναδική ενάργεια και ακριβολογία θεαματικά επεισόδια αποσύνδεσης της βορρόμειας δομής του υποκειμένου και την εισβολή σωματοσυμβάντων στα οποία εμφιλοχωρούσε μια απόλαυση εκτός νοήματος, καταγεγραμμένη ως τέτοια. Επιτρέπει συνολικά μια εξόχως παραδειγματική απεικόνιση των ύστερων λακανικών εννοιών.

Τζόυς και Μίσιμα, βορρόμειοι βίοι παράλληλοι! Με μια ουσιώδη διαφορά. Εκεί όπου ο Τζόυς επέτυχε, ο Μίσιμα απέτυχε τραγικά. Κι από αυτή τη σκοπιά η μία περίπτωση φωτίζει την ιδιαιτερότητα της άλλης.

Το Εργαστήριο είναι κλειστό και θα διεξάγεται μία φορά ανά μήνα, Σάββατο, ώρα 14.00-16.00. Οι ημερομηνίες θα ανακοινωθούν στα άτομα που η υποψηφιότητα τους θα γίνει δεκτή. Δεν θα υπάρχει δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Υπεύθυνος: Βλάσης Σκολίδης

Στο Κέντρο Ψυχαναλυτικών Ερευνών έχει εγκαθιδρυθεί από το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 μια ομάδα κλινικής εκπαίδευσης. Η ομάδα λειτουργεί ως κλειστό σεμινάριο και απευθύνεται αποκλειστικά σε κλινικούς (ψυχολόγους, ψυχιάτρους, ειδικευόμενους ψυχιάτρους, θεραπευτές) με ενεργό ιδιωτική πρακτική, οι οποίοι έχουν ισχυρή μεταβίβαση στον λακανικό προσανατολισμό και είναι σε διαδικασία προσωπικής ανάλυσης και εποπτείας. Σκοπός της κλινικής ομάδας είναι να δώσει την ευκαιρία στους νέους συναδέλφους να κάνουν παρουσιάσεις δικών τους περιστατικών,

να ανταλλάξουν απόψεις γύρω από την πρακτική τους και να προχωρήσουν, με τη βοήθεια των διδασκόντων του Κέντρου, στην άρθρωση της πρακτικής με τη θεωρία.

Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι περιορισμένος και οι νέες εισδοχές ακολουθούν τον ρυθμό των αποχωρήσεων, καθώς η μαθητεία δεν γίνεται να υπερβεί τα έξι έτη. Οι αιτήσεις συμμετοχής στην κλινική ομάδα υποβάλλονται **μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου** στη διεύθυνση v.skolidis@gmail.com. Ακολουθούν οι συναντήσεις των υποψηφίων με διδάσκοντες του ΚΨΕ και οι νέες συμμετοχές ανακοινώνονται στους ενδιαφερόμενους στα τέλη Ιουλίου.

Οι αιτήσεις συμμετοχής ισχύουν μόνο για το έτος υποβολής. Ο υποψήφιος που δεν έγινε δεκτός καλείται να υποβάλει εκ νέου την αίτησή του την επόμενη χρονιά.

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΣΘΕΝΩΝ και ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Υπεύθυνη: Ντόρα Περτέση

Συμμετοχή: Ντόσια Αβδελίδη, Δέσποινα Ανδροπούλου

Εφέτος, συνεχίζουμε μια δραστηριότητα που αποτελείται από ένα Σεμινάριο και συνοδεύεται από μια κλινική παρουσίαση ασθενή, σε συνεργασία με το Ψυχιατρικό Τμήμα Ενηλίκων του Νοσοκομείου *Γεώργιος Γεννηματάς*.

Γνωρίζουμε όλοι ότι ο Ζακ Λακάν μας άφησε μια παρακαταθήκη αναφορικά με τις παρουσιάσεις ασθενών στο Νοσοκομείο της *Αγίας Άννας,* οι οποίες άρχισαν το 1953 και διήρκησαν πολλά χρόνια, παρακαταθήκη που συνεχίστηκε από τον Ζακ-Αλαίν Μιλλέρ και άλλους ψυχαναλυτές της Σχολής. Οι κλινικές παρουσιάσεις συνιστούσαν όχι μόνον μέρος της διδασκαλίας του, αλλά in vivo ψυχαναλυτική πράξη. Με αυτή τη λογική αποσκοπούσαν σε μια υποκειμενική μαρτυρία, η οποία με τη σειρά της θα εμπλούτιζε και θα συνεισέφερε στη θεωρία του.

Το Σεμινάριο θα γίνεται πάντοτε Τρίτες και ώρα 13.30-15.00 στη διεύθυνση: Λεωφόρος Μεσογείων 154, Αθήνα 11527, Ψυχιατρικό Τμήμα Ενηλίκων, 1ος όροφος. Οι ημερομηνίες και η θεματική θα δοθούν προσεχώς.

Καθένας και καθεμία από τους εγγεγραμμένους στο Πρόγραμμα ψυχαναλυτικής εκπαίδευσης του ΚΨΕΑ μπορεί να κάνει αίτηση συμμετοχής, αλλά θα δοθεί προτεραιότητα σε όσους εργάζονται σε δομές ψυχικής υγείας. **Αιτήσεις συμμετοχής:** pertesi@otenet.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ

Υπεύθυνη: Ντόσια Αβδελίδη

Πληροφορίες, εγγραφές : info@centrerepsy.gr

Κάθε χρόνο, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Κέντρου Ψυχαναλυτικών Ερευνών αρχίζει με μια σειρά διαλέξεων για ευρύτερο ακροατήριο, που στόχο έχουν την εισαγωγή σε βασικές φροϊδικές και λακανικές έννοιες. Διεξάγονται στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους, ώστε να διευκολύνουν τους αμύητους να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με το αντικείμενο, πράγμα που θα τους παρακινήσει ενδεχομένως να παρακολουθήσουν όλο το ετήσιο πρόγραμμα.

Τα Εισαγωγικά μαθήματα απευθύνονται μόνο σε αρχάριους, δηλαδή άτομα που δεν έχουν εγγραφεί στο παρελθόν στο ΚΨΕ ή σπουδαστές που έχουν παρακολουθήσει μόνο μία χρονιά το ετήσιο πρόγραμμα.

Τα Εισαγωγικά μαθήματα διεξάγονται στη αίθουσα της οδού Ρεθύμνου 5. Εγγραφές θα γίνονται δεκτές ως τις **3 Οκτωβρίου** στο info@centrerepsy.gr. **Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας. Μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων: 80 άτομα.**

Η συμμετοχή ανέρχεται σε **50 ευρώ** για έξι διαλέξεις κατανεμημένες σε τρεις συναντήσεις (συμψηφίζεται με την ετήσια εγγραφή για όσους επιλέξουν να συνεχίσουν το πρόγραμμα ψυχαναλυτικής εκπαίδευσης). **Η πληρωμή του συνολικού ποσού γίνεται με μετρητά στο πρώτο μάθημα.**

Το αναλυτικό πρόγραμμα των εισαγωγικών μαθημάτων είναι το ακόλουθο:

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, *ώρα 19.30 – 22.30*

Ντόσια Αβδελίδη: *Θεραπευτικές και αναλυτικές επιπτώσεις σε μια ψυχανάλυση*

Νατάσα Κατσογιάννη: *Το λακανικό ασυνείδητο*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ*, ώρα 19.30 – 22.30*

Ντόρα Περτέση: *Το αφόρητο του συμπτώματος*

Βλάσης Σκολίδης: *Τί σημαίνει* λακανικός ψυχαναλυτής*;*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ*, ώρα 19.30 – 22.30*

Μαρίνα Φραγκιαδάκη: *Πώς αρχίζει μια ανάλυση;*

Δημήτρις Βεργέτης: *Τι σημαίνει η φράση του Λακάν «Δεν υπάρχει διάφυλη σχέση*

Προϋποθέσεις εγγραφής

στο Πρόγραμμα Ψυχαναλυτικής Εκπαίδευσης

Το πρόγραμμα ψυχαναλυτικής εκπαίδευσης απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε λειτουργούς της ψυχικής υγείας καθώς και σε άτομα που ενδιαφέρονται για τη μελέτη της ψυχανάλυσης. Για την παρακολούθηση του προγράμματος απαιτείται τουλάχιστον ένα επίπεδο σπουδών δεύτερου έτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αιτήσεις κατ' εξαίρεση αυτής της προϋπόθεσης μπορούν να συζητηθούν. ***Η αίτηση εγγραφής για το ακαδημαϊκό έτος 2026-27 πρέπει να υποβληθεί στην ηλεκτρονική διεύθυνση*** **info@centrerepsy.gr**, *και να συνοδεύεται από την αποστολή των εξής στοιχείων:* ***ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο, e-mail, επαγγελματική ιδιότητα, ύπαρξη ή μη προσωπικής ανάλυσης.***

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ είναι για τους φοιτητές 200 ευρώ εάν η πληρωμή γίνει μέχρι τις 30 Νοεμβρίου και 250 ευρώ εάν καθυστερήσει περαιτέρω, ενώ για τους μη φοιτητές είναι 300 ευρώ μέχρι τις 30 Νοεμβρίου και 350 ευρώ εάν καθυστερήσει.

Καμία εγγραφή νέου σπουδαστή δεν είναι έγκυρη εάν δεν εξοφληθεί μέχρι το τέλος Νοεμβρίου. Το κόστος εγγραφής μπορεί να καταβληθεί τοις μετρητοίς είτε με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό του Κέντρου Ψυχαναλυτικών Ερευνών. Ο αριθμός λογαριασμού για την κατάθεση θα σταλεί σε όλους τους εγγεγραμμένους μετά τη λήξη των εγγραφών.

Σε περίπτωση αλλαγής στις ημερομηνίες διεξαγωγής των σεμιναρίων, ένεκα εορτών ή απεργιών των μέσων μαζικής μεταφοράς, οι εγγεγραμμένοι θα λαμβάνουν ειδοποίηση μέσω της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

Πληροφορίες και αιτήσεις εγγραφής: **info@centrerepsy.gr**. ***Οι εγγραφές λήγουν στις 20 Οκτωβρίου 2026.***

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ :

Δημήτρις Βεργέτης, vergedim@gmail.com, ψυχαναλυτής, μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ. Υπεύθυνος έκδοσης του περιοδικού *alήtheia.*

Ντόρα Περτέση, pertesi@otenet.gr, ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια (ΑΜΕ), διδάκτωρ ψυχανάλυσης, μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

Βλάσης Σκολίδης, v.skolidis@gmail.com, ψυχίατρος, ψυχαναλυτής (ΑΜΕ), μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ. Υπεύθυνος σύνταξης του περιοδικού ψυχαναλυτικής κλινικής *Fort-Da*.

Γεωργία Φουντουλάκη, georgia.fountoulaki@gmail.com, ψυχαναλύτρια, μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

Μαρίνα Φραγκιαδάκη, frangiadaki@yahoo.fr, ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια (ΑΜΕ), μέλος της ΠΕΨ, της ΣΦΑ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ :

Ντόσια Αβδελίδη, dosia.avdelidi@yahoo.gr, ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια (ΑΜΕ), διδάκτωρ ψυχανάλυσης, μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

Δέσποινα Ανδροπούλου, d.andropoulou@gmail.com, ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια, διδάκτωρ ψυχολογίας, μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

Νατάσα Κατσογιάννη, anastasia.katsogianni@wanadoo.fr, ψυχολόγος, ψυχαναλύτρια, διδάκτωρ ψυχανάλυσης, μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

Θάνος Ξαφένιας, axafenias@gmail.com, ψυχίατρος, ψυχαναλυτής, Clinical Reader Ψυχιατρικής στο αγγλόφωνο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Ιατρικής Α.Π.Θ., μέλος της ΠΕΨ, της ΝΛΣ και της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

Χάρης Ράπτης, harisraptis@gmail.com, σύμβουλος ψυχικής υγείας – ψυχοθεραπευτής, επίκουρος καθηγητής φιλοσοφίας και αισθητικής των μέσων Παντείου Πανεπιστημίου, μέλος της Εταιρείας Βορρόμειος Κόμβος της ΝΛΣ.

- *ΠΕΨ: Παγκόσμια Ένωση Ψυχανάλυσης (Association mondiale de Psychanalyse)*
- *ΝΛΣ: Νέα Λακανική Σχολή (New Lacanian School of Psychoanalysis)*
- *ΣΦΑ: Σχολή του Φροϊδικού Αιτίου (Ecole de la Cause freudienne)*